

UDK

81'373.72:37.091.3

Makale türü:

1.01 Orjinal bilimsel makale

Kabul edildi: 06.03.2018

Revize : 23.03.2018

Onaylandı : 16.04.2018

YABANCI DİL DERSLERİNDE FRAZEOLOJİZMLERİN TEMSİLİ

**Dragana Kuzmanovska
Snejana Kirova
Viktoriya Mrmeska**

ÖZET

Günümüzde sayısı giderek artan bilimsel makale ve araştırmalar öğretim sürecini ve bu sürecin zayıflıklarını yoklamaya ve bu süreci pekiştirmek amacıyla zamanında bertaraf etmeye yöneliktir. Bu çalışmada, liselerde yabancı dil öğretiminde sözü edilen bazı zayıflıklara ilişkin değinmeye, ankete tabi tutulmuş 120 öğrencinin yanıtlarına da dayanarak, yabancı dildeki frazeolojizmlerin kategorisi hakkında doğru bilgiler almaya çalışacağız. İş bu çalışmanın amacı, yukarıda bahsedilen konuyla ilgili sorulan 20 soruya cevap veren öğrencilerin düşünceleri, tavırları ve tekliflerini göstermektir. Soruları yanıtlayan öğrencilerden alınan cevapların analizi, yabancı dildeki öğretimde kullanılan frazeolojizmlere dair öğrencilerin tereddütleri, beklentileri, deneyimleri ve tavırlarına ilişkin ilginç veriler elde edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Yabancı dilde öğretim, frazeolojizmler, iletişim yaklaşımı ve saire.

UDK
81'373.72:37.091.3

Article type:
1.01 Original scientific article

Received : 06.03.2018

Revise : 23.03.2018

Accepted : 16.04.2018

USE OF IDIOMS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Dragana Kuzmanovska
Snezana Kirova
Viktorija Mrmeska

ABSTRACT

Today more and more scientific articles and research are focused on the teaching process, the detection of its weaknesses and their timely removal in order to improve it. In this paper we will try to speak about some of those weaknesses related to foreign language teaching in secondary education, and, with the help of the surveyed 120 pupils, we will try to obtain relevant data about the category of idioms in foreign language teaching. The paper aims to show the opinions, attitudes and suggestions of students who answered our questionnaire with 20 questions related to this issue. The analysis of the responses received from students' questionnaires offers us interesting data about their doubts, expectations, experiences and attitudes concerning the use of phraseology in foreign language teaching.

Key words: foreign language teaching, idioms, communicative approach.

I.

I. GİRİŞ

Yabancı dil öğretiminde frazeolojizmlerin büyük önemi konusunda söz etmek kesinlikle doğru değildir. Frazeolojizm konusunda temel bilgiler sahibi olmadan yabancı dilde normal iletişimin dahi mümkün olmadığı bilinen bir gerçektir (FLEISCHER 1982 32). Disiplin anlamında frazeoloji, frazeoloji becerisi edinmek ve geliştirmek ilgi alanının merkezinde olmasının dışında, aynı zamanda ister anadilde ister yabancı dilde de sistematik araştırma yapılmasının ihtiyaç olduğu anlamına gelmektedir.

Birinci dilde anlatım tarzı veya frazeolojileri öğrenme, göz önüne alınması gereken ve ikinci yabancı dilin öğrenilmesinde de sürdürülmesi gereken bir süreçtir.

Çoğu seferyabancı dilde edinile frazeolojizmler, değişik türden becerilerin gelişmesinde etkili olmaktadır. Bu beceriler ilk başta şunlardır:

- İleride iletişimde, iş hayatında ve kamu ilişkilerinde kullanılacak dil alanında nitelikli ve kalıcı bilgilerin edinilmesi becerisi ve
- Bir dilin ve milletin frazeolojisi konusunda bilgiler eşliğinde kültürler arası iletişim becerileri

Bu beceriler, bizleri “Yabancı Dil Derslerinde Frazeolojizmlerin Temsili” konulu araştırmayı yapmaya itti. Bu konudaki araştırma ile, Makedonya Cumhuriyetindeki liselerde İngiliz ve Alman dillerinde yapılan öğretim sürecindeki frazeolojizmlere ilişkin olup bitenler konusunda net bir rapor veilecektir.

II. Önceki araştırmalar

Yabancı dil dersleri olan İngilizce ve Almanca derslerindeki frazeolojizmlerin temsilinin pek az olduğunu, aşağıda verilen Burger ve Daniels’in alıntıları doğrulamaktadır:

„Zu wenig Überlegungen wurden bis heute angestellt, wie sich der Sprachstudent die Phraseologie einer Fremdsprache aneignen könnte. Die Resultate der kontrastiven Untersuchungen sind in den Lehrbüchern kaum vertreten“ (Burger 1982: 309);

„Die wissenschaftsgeschichtliche Entwicklung war, bei allem Verdienst der führenden Forscher, unter didaktischem Aspekt wenig

hilfreich.“ (Daniels, 1985:146).

Yukarıdaki alıntılar, araştırmaları esas alarak yabancı dil ders kitaplarında o ölçüde az temsil edildiğinden dolayı, yabancı dil derslerinde de doğal olarak temsilinin az olduğunu doğrulamaktadır. Bundan hareket ederek, bir dilin süsü özelliğinde olmasının dışında, bir de dilin önemli derecede kültürolojik elemanını temsil ettiğinden dolayı, frazeolojizmlerin öğrenimine ve öğretim sürecinde daha büyük ölçüde temsili ihtiyacına dikkat çekilmektedir. Burger’ın de dediği gibi (1982): “Cüzi ölçüde öğrenilen dilin frazeolojizmleri öğrenilmediği sürece, yabancı dilde temel iletişimin yapılmasının düşünülmediğini vurgulamaktadır“.

III. Araştırma usulünün açıklanması

İş bu çalışmanın amacı, herşeyden önce betimleyiciliktir, doğrusu yabancı dil öğretiminde frazeolojizmlerin temsili konusunda öğrencilerin genel ve baskın tavrının belirlenmesine ilişkin ısrar ediyoruz. Bu araştırmada, lise ve dengi okullarda ders gören ikinci ve üçüncü sınıflardan 120 kadar öğrenci katıldı. Sözü edilen öğrencilerin görevi, gönüllü ve kimlikleri gizli kalarak, frazeolojizmlerin yabancı dil derslerinde temsiline ilişkin beklentileri ve deneyimleri konusunda 10 soruluk anketlere cevap vermektir. Çağdaş yabancı dil derslerinde frazeolojizmlerin yeri ve rolü konusunda gerçek bir tablonun ortaya çıkması amacıyla anketi gerçekleştiren öğretmenlerin görevi de, ankette yöneltilen sorulara öğrencilerin vereceği cevaplara ilişkin hiçbir teklifte bulunmadan, sadece denetlemektir. Beş tavrın yer aldığı Likert skalası yöntemini kullanarak cevap vermesi gereken öğrencilere 10 sorudan oluşan anketler dağıtıldı. Skala şu şekilde tasarlanmıştır: TK (tamamen katılıyorum), KT (katılıyorum), BM (bilmiyorum), KM (katılmıyorum) ve KK (kesinlikle katılmıyorum). Cevaplarının oran olarak hesaplandığı sorulara öğrenciler her soruya teker teker cevap veriyorlardı. İş bu araştırma, halihazırda Makedonya Cumhuriyetindeki lise ve dengi okullarda yabancı dil derslerinde frazeolojizmlerin temsili ve bu konuda net bir tablonun ortaya çıkması için gerçekleştirilmiştir. Sözü edilen bu araştırma, genel anlamda frazeolojizmlere yönelik daha kapsamlı bir projenin bir parçasıdır, ancak biz, bu çalışmada frazeolojizmlerin yabancı dildeki temsili ve sahada gerçekleştirilen araştırmanın birincil sonuçlarını vermeye çalışacağız. Bu şekilde öğretim sürecindeki frazeolojizmlerin temsilinin avantaj veya zaafalarını belirlemek ve onların pekiştirilmesine ilişkin somut adımlar atacağız.

	TK	KT	BM	KM	KK
1.Yabancı dil öğrenmek hoşuma gidiyor.	80,5%	5,5%	14%	/	/
2. Sadece okulda yabancı dil öğreniyorum.	20%	15%	/	/	65%
3.Öğretmen bize frazeolojizmleri öğretti.	35%	10%	20%	35%	/
4. Verilen metinde frazeolojizmleri tanıyabileceğimi sanıyorum.	25%	15%	5%	45%	10%
5.Frazeolojizmlerin öğrenmek için önemli olduğunu sanıyorum.	75%	/	15%	10%	/
6. Frazeolojizmlerin yabancı dil öğreniminde temsil edildiğini sanıyorum.	10%	5%	20%	10%	55%
7. Frazeolojizmlerin yabancı dil kitaplarında temsil edildiğini sanıyorum.	15%	/	25%	40%	20%
8. Öğretmen, yabancı dil öğreniminde frazeolojizmleri kullanmaktadır.	35%	45%	10%	10%	/
9. Öğretmen yabancı dil ders kitabındaki frazeolojizmleri vurgulamaktadır.	55%	25%	/	15%	5%
10. Öğretmen, yabancı dil ders kitaplarında kapsanmayan ek frazeolojizmleri kullanmaktadır.	35%	45%	5%	10%	5%

V. Sonu: Araştırmaya katılanların cevaplarını incelerken, öğretmenlerin ifadesinden, öğrencilerimizin yabancı dil öğreniminde frazeolojizmlerin öneminden farkında oldukları ve buna uygun olarak daha fazla ek bilgiler edinme çabası içerisinde oldukları sonucuna vardık. Bu araştırma, yabancı dil ders kitaplarında ve yabancı dil öğreniminde frazeolojizmlerin yeterli veya yetersiz temsili hakkında net bilgiler alınmasına sebep olmuştur. Yabancı dil öğretmenlerinin özgür emekleriyle öğrencilere frazeolojizmler konusunda bilgiler aktarma içerisinde olduklarını rahatlıkla tespit edebiliriz. Özel dil kategorisinden bahsedildiği için öğretmenlerin bu emekleri takdire değerdir. İşbu araştırmalara dayanarak, ek sonuçlar olarak şunları sıralayabiliriz:

- öğrenciler, önemli iletişim araçları olan frazeolojizmleri öğrenmekte ilgi göstermektedirler;
- liselerdeki yabancı dil ders kitaplarında frazeolojizmlerin temsili yetersizdir;

- öğrencilerin üstün derecede frazeolojizmleri öğrenmesindeki en büyük katkı öğretmenlerin bireysel emekleri sayesinde;

- öğrenim sürecinde frazeolojizmler konusunda özel bir yaklaşım, öğrenciler tarafından da daha kolay bir şekilde öğrenilmesi amacıyla onların başarılı bir şekilde öğrenim sürecinde uygulanması için özel teknikler gerekmektedir.

Anket esnasında öğrenciler tarafından verilen cevaplar neticesinde, yabancı dil derslerinde frazeolojizmlerin öğrenilmesine ilişkin ilginin olduğu, frazeolojizmlerin Eğitimi geliştirme Bürosu tarafından önerilen ders plan ve programlarına yerleştirilmesi, onların hergünlük iletişimde kullanımının önemi ve öğreniminde daha ciddi yaklaşım arayışları konusunda ümit vermektedir.

KAYNAKÇA:

1. Burger, H., Buhofer, A. H., Sialm, A. (1982). Handbuch der Phraseologie. Berlin - New York: de Gruyter
2. Daniels K. (1985): Geschlechtsspezifische Stereotypen im Sprichwort, Straßburg, 146.
3. Duden 2002: Redewendungen. Wörterbuch der deutschen Idiomatik. Band 11, Mannheim u.a.: Dudenverlag
4. Fleischer, W. (1982). Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut Leipzig
5. Kirova, S., Kuzmanovska, D., Ivanova, B. (2017). Comparison of Proverbs in Four Languages. In: International Conference dedicated to the 1100th Anniversary of the death of St. Kliment, 23-24 June 2016, Stip, Macedonia
6. Kuzmanovska, D., Kirova, S., Daskalovska, N., Dimova, V. (2018). Greater degree of equivalence of phraseologisms from mother tongue as a fertile ground for studying them in a foreign language. In: 12th International Technology, Education and Development Conference IN-TED 2018, 5-7 March 2018, Valencia, Spain.